

Od ljepote čitanja do ljubavi prema čitanju - rezultati istraživanja

Patricija Hercog
Osnovna škola Hinka Juhna Podgorač
patricija.hercog@skole.hr

Ana Sudarević
OŠ Dubovac, Karlovac
ana.sudarevic1@skole.hr

Sažetak

eTwinning projekt *Ljepota čitanja 4 (The beauty of reading 4)* međunarodni je projekt koji se odvija četvrtu godinu zaredom. Uključeni su sudionici, učiteljice i stručni suradnici te njihovi učenici, iz pet europskih zemalja. Cilj projekta je poticanje ljubavi prema čitanju i pisanoj riječi. Rad u projektu karakterizira uključivanje u brojne zajedničke aktivnosti, poput videosusreta, zajedničkog čitanja iste knjige, ilustriranja iste knjige i slično. Jedna od njih je i sudjelovanje u *online* anketi pomoću koje se željelo utvrditi stavove učenika o čitanju, učestalosti posjeta školskoj i narodnoj knjižnici te o kupnji knjiga. Tijekom listopada i studenoga 2023. godine anketu su ispunjavali osnovnoškolci iz svih pet zemalja sudionica. Rezultati pokazuju vrlo pozitivan odnos prema knjigama i čitanju te daju odlične temelje za rad na daljnjem širenju svijesti o važnosti pisane riječi u školi, ali i lokalnoj (pa i globalnoj) zajednici.

Uvod

Međunarodni projekt *Ljepota čitanja 4 (The beauty of reading 4)* ove školske godine organiziran je po četvrti put zaredom. Nastavak je to uspješne suradnje projektnih partnera iz pet zemalja: Republika Hrvatska, Srbija, Turska, Makedonija te Bosna i Hercegovina. Projekt je to dviju autorica učiteljica razredne nastave: Patricije Hercog (OŠ Hinka Juhna Podgorač, PŠ Budimci, Hrvatska) i Ljiljane Mudrinić (OŠ Dositej Obradović, Sombor, Srbija). Neizostavan projektni tim uz autorice čine školska knjižničarka Ana Sudarević (OŠ Dubovac, Karlovac, Hrvatska) i učiteljica razredne nastave Snežana Stević (JU OŠ "Sveti Sava" Zvornik, Bosna i Hercegovina). Kao i do sada, projekt je objavljen na eTwinning platformi ESEP te je namijenjen učenicima od 6 do 11 godina. No u projektu sudjeluju i stariji učenici osnovne škole (zbog velike zainteresiranosti za aktivnosti, ali i zbog pristupačnosti i vrlo prilagodljivih aktivnosti u svim razredima osnovne pa i srednje škole). Vrlo aktualna tema i cilj ovog projekta – čitanje – okupila je izvrstan međunarodni tim projektnih partnera koji su od prvog dana ove školske godine sa svojim učenicima provodili niz aktivnosti kako bi ostvarili odgojno-obrazovne ishode i očekivanja samog projekta. Poseban naglasak stavljen je na buđenje i otkrivanje svih osjećaja koje čitanje budi kod učenika.

Kao i prijašnjih godina, tako i ove, projektom dominiraju zajedničke aktivnosti kojima je cilj međusobno upoznavanje sudionika te međusobna suradnja u najširem smislu, u virtualnom ili fizičkom okruženju. Rezultat toga su uvijek korisni i zanimljivi materijali koji se mogu koristiti godinama kasnije. Primjeri prijašnjih nalaza se na poveznici: <https://hcdbilten.wordpress.com/2023/06/13/citanje-je-vazno-rezultati-istrazivanja-u-sklopu-etwinning-projekta-the-beauty-of-reading-3/>

Online anketa

Jedna od prvih zajedničkih aktivnosti projektnih partnera bilo je sudjelovanje u online anketi. Kratki upitnik namijenjen učenicima imao je za cilj prikupiti stavove učenika o čitanju, učestalosti posjeta školskoj i narodnoj knjižnici te o kupnji knjiga. Sudionici su ga ispunjavali tijekom listopada i studenoga 2023. godine.

Ukupno je sudjelovalo 123 učenika različitog osnovnoškolskog uzrasta:

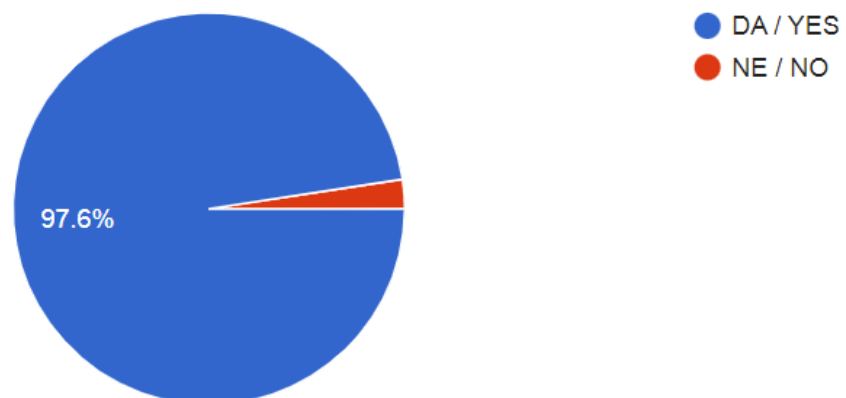
- 6 – 8 godina (21,1 %)
- 9 – 11 godina (52,8 %)
- 12 – 14 godina (26 %)

iz pet zemalja: Republika Hrvatska (92 sudionika), Turska (11 sudionika), Makedonija (10 sudionika), Srbija (6 sudionika) te Bosna i Hercegovina (4 sudionika).

Najprije valja istaknuti da 97,6 % svih učenika čitanje smatra važnim, a više od polovice kaže da čita svaki dan (56,3 %). To se slaže s odgovorima na pitanje o tome koliko često se čita – 54,5 % ispitanika čita gotovo svaki dan, 18,7 % ih čita samo vikendom, a 26,8 % učenika čita samo kad moraju pročitati lektiru.

Smatraš li da je čitanje važno? / Do you think that reading is important?

124 responses

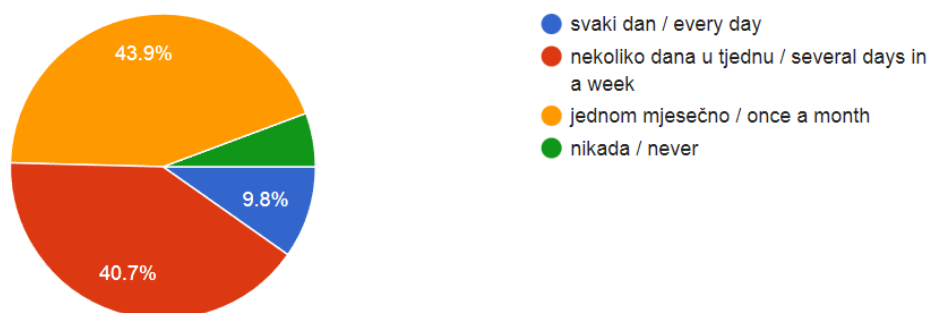

U potragu za knjigama učenici odlaze i u školsku i u narodnu knjižnicu. Ukupni rezultati pokazuju da se češće posjećuje školska knjižnica i to u podjednakom postotku s obzirom na učestalost odlaska, jednom mjesečno (43,9 %), odnosno nekoliko dana u tjednu (40,7 %). Veseli i podatak da desetak posto učenika školsku knjižnicu posjećuje svaki dan pa se može pretpostaviti da razlog nije isključivo posudba knjiga, već i odgovarajuće knjižnične usluge i aktivnosti.

Koliko često posjećuješ školsku knjižnicu? / How often do you go to your school library?

123 responses

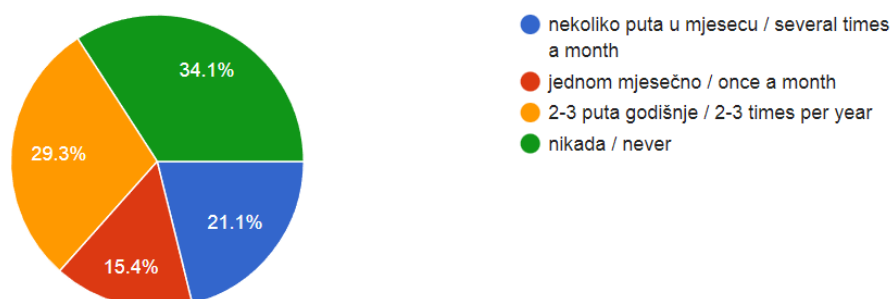

Što se tiče odlaska u narodnu knjižnicu situacija je drugačija; većina (34,1 %) ispitanika kaže da nikada ne odlazi u narodnu knjižnicu, 29,3 % odlazi dva do tri puta godišnje, 21,1 % učenika odlazi nekoliko puta u mjesecu, a 15,4 % ispitanih narodnu knjižnicu posjećuje jednom mjesečno.

Koliko često posjećuješ narodnu (gradsku) knjižnicu? / How often do you go to your city library?

123 responses

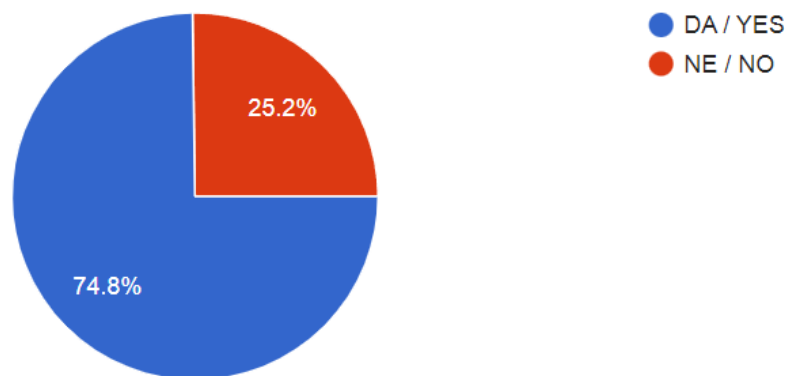

Kada se analiziraju rezultati za svaki uzrast posebno, vidljivo je da su najmlađi učenici najčešći posjetioци narodne knjižnice jer je nekoliko puta mjesečno posjećuje više od trećine njih (34,61 %), a ako se tome pribroji i 30,76 % njih koji u narodnu knjižnicu odlaze jednom mjesečno, može se zaključiti da šezdesetak posto učenika od prvog do trećeg razreda posjećuje narodnu knjižnicu na tijekom mjeseca.

Posljednji set pitanja bio je posvećen kupnji i darivanju knjiga. Pozitivno je što se 74,8 % svih ispitanika veseli kada na dar dobije knjigu. Nadalje, više od polovice učenika (58,5 %) kaže da daruje knjige, a 56,1 % svih učenika kupuje knjige za sebe.

Veseliš li se kada na dar dobiješ knjigu (npr. za rođendan)? / Are you happy when you receive a book as a gift (e.g. for your birthday)?

123 responses

Kada se uzme u obzir uzrast učenika, knjige više poklanjaju mlađi učenici, uzrast od prvog do šestog razreda, (više od 60 %), a isto vrijedi i za kupnju knjiga za sebe. Najstariji učenici (12 – 14 godina) u podjednakom postotku poklanjaju knjige (43,75 %), odnosno kupuju knjige sami sebi (50 %).

Zaključak

Rezultati online ankete pokazuju da sudionici - osnovnoškolci iz pet europskih zemalja - vole čitati te da čitanje smatraju važnim. Također je pozitivno da više od polovice čita svaki dan ili gotovo svakodnevno. Nadalje, knjige se nabavljaju u knjižnicama, češće u školskoj, nešto rjeđe u narodnoj knjižnici, a učestalost posjeta daje naslutiti da se knjižnice ne posjećuju isključivo radi posudbe, već su razlog i ostale knjižnične usluge. Osim posudbe, knjige se i kupuju, odnosno poklanjaju, a posebno veseli podatak da knjiga kao dar izazova veselje.

Uzbudljivo putovanje svijetom knjiga, njihovo predstavljanje i dijeljenje zanimljivosti o pričama, likovima, žanrovima, kao i ljubav prema pisanoj riječi, nastavlja se u sljedećim etapama ovog međunarodnog projekta.